

WAT?(TITEL/KORTE OMSCHRIJVING)

HET VRAGENSPEL VAN CHAMBERS

Vragenspel van Chambers: een handige werkvorm om met behulp van enkele kernvragen in te zetten op leesbevordering en het uitwisselen van meningen. Bij deze werkvorm staat het denken en praten over teksten centraal. Leerlingen leren hun mening uiten op een respectvolle manier, bespreken hun beleving en hechten aandacht aan verschillende interpretaties. Deze werkvorm is voorzien van een **concrete uitwerking** die zich toespitst op de les rond poëzie (deel 4) uit het handboek *Campus 1A Leerwerkboek Basis*.

DOELGROEP	LEESSLEUTELS	TIJDSINVESTERING:
☐ Kleuters	☒ Interactie	50 minuten
☐ 1 ^{ste} graad lager onderwijs	☐ Strategie-instructie	LEERGEBIED/VAK: Taalvakken
☐ 2 ^{de} graad lager onderwijs	☐ Functionaliteit	
☐ 3 ^{de} graad lager onderwijs	☐ Transfer	
☒ 1 ^{ste} graad secundair onderwijs	☒ Leesmotivatie	

WERKVORM

☐ CORI	☐ RECIPROCAL TEACHING	☐ DRTA	☐ LIST	☐ CSR	☐ TPS
☐ CLOSE READING	☐ DIALOGIC READING	☐ JIGSAW	☐ PALS	☐ SRSD	☒ ANDERE

BRONNEN / LEERMATERIALEN:

De gebruikte methoden

- Bas, J. (2003). Paragraaf-6.3. Geraadpleegd van [poeziepaleis.nl](https://www.poeziepaleis.nl): <https://www.poeziepaleis.nl/wp-content/uploads/2018/02/Paragraaf-6.3.pdf>
- Gerritsen, R. (2018). Vertel eens – aanpak van Aidan Chambers. Geraadpleegd via: <https://www.cultuurkuur.be/inspiratie/praten-over-boeken-volgens-aidan-chambers>
- Handleiding Kinder- en jeugdjury Vlaanderen, Methode Chambers. Geraadpleegd via: https://www.kjv.be/begeleiders/_docs/1213/MethodeChambers.pdf
- VANDROMME Jan, Campus Nederlands 1. Leerwerkboek Basis, Pelckmans, Kalmthout (2019), 396 blz.
- VANDROMME Jan, FRAPPANT NEDERLANDS 1. LEERWERKBOEK, Pelckmans, Kalmthout (2012), 434 blz.
- VANDROMME, J. Frappant Nederlands 2. Bronnenboek, Pelckmans, Kalmthout (2013), 232 blz. (p 98-99)
- VANDROMME, J. Frappant Nederlands 2. Werkboek, Pelckmans, Kalmthout (2013), 430 blz. (p 160-163)

WAAROM? (DOELEN)

De leerlingen maken kennis met poëzie en verbeteren hun inzichtelijk vermogen betreffende poëzie. Poëzie is een zeer belangrijk onderdeel van het literaire aanbod. De leerlingen vinden een uitlaatklep om poëzie onder de loep te nemen en kunnen door het lezen van gedichten ontspannen, zichzelf herkennen en geïnspireerd raken.

HOE? (WERKWIJZE)

Zie concrete uitwerking.

- 1) STAP 1: ORIËNTATIE POËZIE
- 2) STAP 2: KOPPELEN NAAR LEEFWERELD
- 3) STAP 3: INTEGRATIE VAN ACTUALITEIT
- 4) STAP 4: ANALYSE GEDICHT EN VRAGENSPEL VAN CHAMBERS
- 5) STAP 5: KOPPELING POËZIE EN BEELD

Concrete uitwerking van deze fiche voor het vak Nederlands

UITWERKING FICHE – VRAGENSPEL VAN CHAMBERS

STAP 1: ORIËNTATIE POËZIE

De leerkracht toont de leerlingen de onderstaande collage en stelt de onderstaande vragen.

- *Leerling x, wat zie je op deze collage? (affiches, flyers)*
- *Wat hebben ze met elkaar gemeen? (Het onderwerp is poëzie.)*
- *Leerling x, wat deden jullie in de lagere school met poëzie? Welke gedichtjes moest je daar zelf schrijven? Vond je dat leuk?*
- ...

STAP 2: KOPPELEN NAAR LEEFWERELD

Vervolgens toetst de leerkracht de voorkennis van de leerlingen. Hiervoor kan de leerkracht eventueel gebruik maken van een Mentimeter of een Padlet. Daarnaast kan er ook gebruik gemaakt worden van een woordenspin die de leerkracht op het bord noteert en de leerlingen vervolgens aanvullen. Hierbij kan het zeer activerend werken om de leerlingen zelf te laten noteren op het bord.

Nu is het aan jou!

- Wat weet jij al over poëzie?
- Wat wil je nog graag te weten komen over poëzie?

STAP 3: INTEGRATIE VAN ACTUALITEIT

Daarna lezen leerkracht en leerlingen een artikel uit de actualiteit waarbij vragen beantwoord worden. Deze vragen gaan dieper in op de inhoud, meningen en ervaringen. In taalzwakke klassen is het aangeraden om de vragen vooraf door te nemen. Idealiter zijn leerlingen zo veel mogelijk aan het woord en lezen leerlingen de tekst en vragen voor.

Actualiteit – Een pilletje en een snuifje raampoëzie¹

Een gedicht op de vitrine van een apotheek is het nieuwste poëzie-initiatief in coronatijden.

‘Het biedt mensen herkenning of hoop.’

Alle apothekers kunnen sinds vrijdag een geïllustreerd gedicht op hun vitrine aanvragen. Tijdens de lockdown dook er ook al hier en daar raampoëzie van dorpsdichters of liefhebbers op. Elders ontstonden poëzieroutes. Op grotere schaal

verzamelden zeventig dichters zich om een persoonlijk gedicht te schrijven voor een overledene, die geen gewone afscheidsplechtigheid had kunnen krijgen. Meer dan 6.000 mensen belden naar Dichters van Wacht, waar bekende dichters poëzie voorlezen. **Poëzie is de laatste maanden in opmars.**

Dichten verlicht

Waarom poëzie in coronatijden zo populair is? Stefaan Goossens van het Poëziecentrum: ‘We zijn allemaal wat van slag, maar weten niet echt hoe dat onbehaaglijke gevoel onder woorden te brengen. Dichters zijn daar net goed in, omdat ze vaak in amper tien of twintig lijnen hun boodschap brengen.’

Dichten verlicht dus, ook aan de apotheek. ‘In plaats van te piekeren buiten in de wachtrij – meestal ga je daarnaartoe omdat je ziek bent – kun je nu iets lezen dat misschien je gevoel verwoordt. En herkenning geeft, of hoop.’

Wat is het doel van poëzie in coronatijden?

Wat vind je van raampoëzie?

Wat is de betekenis van de **geel gemarkeerde zin**?

Wanneer schrijven of lezen mensen gedichten? Geef twee voorbeelden van momenten.

STAP 4: ANALYSE GEDICHT EN VRAGENSPEL VAN CHAMBERS

Met behulp van een gedicht nemen de leerlingen hun houding ten opzichte van poëzie onder de loep. Ze formuleren hun eigen meningen en ervaringen. De leerlingen zijn aan het woord, de leerkracht stelt zich op als begeleider en stuurt bij waar nodig.

Ben ik dat? – Frank Eerhart

Neem het onderstaande gedicht door en beantwoord de bijhorende vragen.

Ben ik dat?

Zolang je maar draagt
wat zij dragen
je jas, je tas
in de goede kleur
niet mooier dan zij
dat geeft maar gezeur.

Zolang je maar roept
wat zij roepen
hé rare, hé gare
en meiden nafluit
niet leuker dan zij
anders lig je eruit.

Zolang je maar meedoet
zolang je maar wat?
Zolang je maar niks
ik ben het mooi zat!

FRANK EERHART

- Waarover schrijft Frank Eerhart?

- Aan welke momenten of welk gevoel doet het gedicht jou denken?

- Welke woorden vind jij het best passen bij het gedicht? Markeer er vier.
grappig – herkenbaar – mooi – ingewikkeld – duidelijk – spannend – realistisch –
leerrijk – saai – indrukwekkend – speciaal – verwarrend – griezelig – moeilijk –
geheimzinnig – gek – simpel – spannend

- Wat vond je leuk/mooi/goed aan het gedicht? Leg uit!

- Wat vond je niet leuk/mooi/goed aan het gedicht? Leg uit!

- Welke smiley past volgens jou het best bij het gedicht? Leg uit!
Leerkracht voorziet smileys.

STAP 5: KOPPELING POËZIE EN BEELD

Leerlingen maken de koppeling van poëzie naar beeld. Na het lezen en analyseren van een gedicht, kiezen ze de afbeelding die volgens hen het best past bij het gelezen fragment.

Ben ik dat? – Frank Eerhart

Welke afbeelding past volgens jou het best bij het gedicht? Verantwoord jouw mening.
Leerkracht voorziet afbeeldingen

Leerplan en bijhorende leerplandoelstellingen

Vlaams verbond van Katholiek Secundair Onderwijs. (2010) Nederlands Eerste Graad A-Stroom/Brussel: VVKSO. Geraadpleegd via:

<https://linkid.katholiekonderwijs.vlaanderen/#!/leerplan/bbfcea0-b8f5-4f2f-97c0-ec055e0e7130/doelenlijst>

- **LPD 1:** De leerlingen beleven plezier aan en zijn gemotiveerd voor taal via cultuur, luisteren, lezen, spreken, schrijven, interactie en inzicht in het taalsysteem.
- **LPD 3:** De leerlingen selecteren relevante informatie in gesproken en geschreven teksten.
- **LPD 5:** De leerlingen beargumenteren een eigen mening over gesproken en geschreven teksten
- **LPD 8:** De leerlingen lezen en beluisteren verschillende soorten artistiek-literaire teksten .
- **LPD 9:** De leerlingen verwerken hun (lees)ervaring met ondersteuning van elementaire literaire en narratieve concepten bij het lezen en beluisteren van artistiek-literaire teksten :
 - verwoorden hun gedachten en gevoelens;
 - duiden de interactie tussen waarneming (lezen, luisteren, kijken) en gedachten en gevoelens;
 - erkennen het belang van die teksten voor zichzelf en de eigen leefwereld;
 - verbinden de teksten met zichzelf en de eigen leefwereld;
 - gaan respectvol om met individuen en groepen.

Concrete lesdoelen

- De leerlingen kunnen hun eigen meningen en ervaringen betreffende poëzie toelichten.
- De leerlingen kunnen kritisch reflecteren op de actualiteit. Hierbij kunnen de leerlingen een kritisch standpunt innemen en hun mening beargumenteren.

Bovendien kunnen de leerlingen antwoorden formuleren op de bijhorende vragen.

- De leerlingen kunnen hun eigen mening over een gelezen gedicht beargumenteren.
- De leerlingen kunnen kritisch reflecteren op een gelezen gedicht. Hierbij kunnen de leerlingen hun antwoorden verantwoorden.
- De leerlingen kunnen uit een selectie een beeld selecteren dat volgens hen het best past bij het gelezen gedicht. Hierbij kunnen ze hun mening verantwoorden.
- De leerlingen zijn bereid naar elkaars mening te luisteren en tonen hier respect voor.

EVALUATIE (HOE WEET IK OF MIJN DOELEN BEREIKT ZIJN?)

Formatieve evaluatie

Aangezien deze werkvorm zich richt op leesmotivatie en leesbevordering, is een summatieve evaluatie in mindere mate aangeraden. Een formatieve evaluatie waarbij de leerling zijn eigen houding en vooruitgang onder de loep neemt (bijvoorbeeld met behulp van een portfolio) draagt bij aan een positieve leesattitude.

Daarnaast is de begeleidende rol van de leerkracht cruciaal. De leerkracht gaat tijdens deze activiteit na of de leerling bereid is zijn houding bij te sturen en creëert inzicht in de theoretische achtergrond.

AANDACHTSPUNTEN (WAARMEE MOET IK REKENING HOUDEN?)

- Voorzie een goed en veilig klasklimaat.
- Zorg voor aansluiting bij de leefwereld van de leerlingen.
- Maak duidelijke klasafspraken.
- Bereid je voor op mogelijke vragen.

